

Syllabus předmětu Malakozoologie pro akademický rok 2011/2012 (M. Horský)

Výuka v tomto roce bude zaměřena na představení zajímavých a aktuálních poznatků ekologie měkkýšů (zejména suchozemských plžů) a přehled všech druhů naší malakofauny. Každá hodina bude kombinována z ca 30-50 minutového výkladu (soubor aktuálních studií na zvolené téma, viz níže) a přehledu ca 25 druhů během následujících dvou hodin. Druhy budou probírány systematicky, budou ukazovány, komentovány jejich determinační znaky, ekologie, rozšíření, ohroženost.

Výuka bude tříhodinová. Protože se vůbec nekryje z náplní kurzu v předešlých letech, bude možné zapsat i opakovaně. Kurz bude zakončen zkouškou, která se bude týkat zejména determinace a znalostí o probíraných druzích.

Podrobný přehled jednotlivých kurzů, chronologie může být jiná.

- 1) Historie naší malakozoologie, aktuální literatura, druhová bohatost naší fauny. Aktuální fylogeneze měkkýšů.
Ukázka druhů: *Carychium*, *Cochlicopa*, *Orcula*, *Sphyradium*, *Granaria*, *Chondrina*, *Pupilla*, *Pyramidula*, *Vallonia*, *Acanthinula*.
- 2) Ekologie suchozemských plžů, vliv vápníku, vlhkosti a dalších faktorů - významné studie, o kterých je dobré vědět.
Ukázka druhů: *Columella*, *Truncatellina*, *Vertigo*, *Chondrula*, *Ena*, *Merdigera*, *Zebrina*, *Succinea*, *Oxyloma*, *Succinella*, *Cecilioides*, *Punctum*, *Lucilla*, *Discus*.
- 3) Kvartérní témata: moderní analogie a kryptický refugia, vliv věku ostrovních stanovišť na diverzitu - paleorefugia vs. neorefugia, migrace z glaciálních refugií a hnízdovité areály, paleorekonstrukce teploty a dalších podmínek.
Ukázka druhů: závornatky (Clausiliidae).
- 4) Schopnosti aktivního a pasivního šíření, velikost těla a jeho vliv, niche-base model, species sorting vs. null model.
Ukázka druhů: *Zonitoides*, *Euconulus*, *Vitrea*, *Aegopis*, *Aegopinella*, *Perpolita*, *Oxychilus*.
- 5) Pitva naháčů - anatomické determinační znaky.
- 6) Small scale distribution patterns: distribuce a ekologické gradienty na malých škálách.
Ukázka druhů: *Semilimax*, *Euobresia*, *Vitrina*, *Daudebardia* a *Limacidae* s.lat.
- 7) Kompetice a suchozemští plži, similarity hypothesis vs. environmental filtering, predátoři suchozemských plžů.
Ukázka druhů: *Arion*, *Fruticicola*, *Helicodonta*, *Euomphalia*, *Monacha*, *Trochulus*, *Petasina*, *Plicuteria*, *Helicopsis*, *Candidula*, *Helicella*, *Xerolenta*, *Cernuella*, *Perforatella*.
- 8) "Species composition patterns": nested vs. non-nested, bazofilní vs. acidofilní druhy.
Ukázka druhů: *Pseudotrachia*, *Monachoides*, *Urticicola*, *Arianta*, *Helicigona*, *Faustina*, *Isognomostoma*, *Causa*, *Cepaea*, *Helix*, *Platyla*, *Acicula*, *Viviparus*, *Potamopyrgus*, *Alzoniella*, *Bythinella*, *Lithoglyphus*, *Bithynia*.

9) Invaze a škůdci (klasické druhy: *Arion lusitanicus*, *Deroceras reticulatum*, *Sinanodonta woodiana*, *Corbicula fluminea*, *Dreissena polymorpha*), šíření druhů v raném holocénu.
Ukázka druhů: *Theodoxus*, *Valvata*, *Acroloxus*, *Galba*, *Stagnicola*, *Catascopia*, *Radix*, *Myxas*, *Lymnaea*, *Aplexa*, *Physa*, *Physella*.

10) Velcí mlži - deštníkové druhy, jejich ochrana, bioindikace - hrachovky.

Ukázka druhů: naši mlži.

11) Pouze ukázka druhů: dokončení determinace mlžů, naši okružáci (Planorbiidae).

12) Pravděpodobně bude skluz - dohnání restů, bude-li to možné.